

Základná škola s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod

S M E R N I C A
NA ZAISTENIE
BEZPEČNOSTI A
OCHRANY ZDRAVIA
žiakov v škole

Vypracovala:
Mgr. Ivana Sumráková, riaditeľka školy

Účinnosť od:
1. septembra 2020

Obsah

Obsah	2
Účel smernice	3
Rozsah platnosti	3
Definície pojmov	3
Zodpovednosti a právomoci	5
Základné všeobecné ustanovenia	6
Osobitné povinnosti k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov	7
Oboznamovanie o podmienkach zaistenia bezpečnosti a ochrane zdravia žiakov ..	10
Zásady bezpečného správania v školských učebniach	12
Zásady bezpečnej práce žiakov na škol. pozemku a škol. dvore	13
Zásady bezpečného správania žiakov na hodinách telesnej výchovy	14
Zásady pre športové závody, súťaže a hry	14
Zásady bezpečného správania žiakov v učebni informatiky	15
Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri organizovaní mimoškolských činností ..	15
Zásady bezpečnosti žiakov pri plaveckom výcviku	16
Bezpečnosť žiakov pri lyžiarskom výcviku	16
Bezpečnosť detí/žiakov v školách v prírode	17
Bezpečnosť žiakov pri organizovaní školských výletov, exkurzií a iných akcií	18
Osobitné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov so zdravotným znevýhodnením	19
Záverečné ustanovenia	20
Príloha č. 1	21
Príloha č. 2	24
Príloha č. 3	25

Čl. 1

Účel smernice

Smernica stanovuje základné podmienky a postupy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov podmieňujúcich vznik pracovných a školských úrazov, poškodení zdravia a všeobecné zásady prevencie. Smernica stanovuje a bližšie konkretizuje práva a povinnosti pedagogických zamestnancov, ďalších zamestnancov školy, práva a povinnosti detí/žiakov vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Riaditeľ školy je povinný preukázateľne oboznámiť s touto smernicou všetkých zamestnancov školy, detí/žiakov a informuje o jej vydaní a obsahu zákonných zástupcov žiakov.

Čl. 2

Rozsah platnosti

Táto smernica je platná v rámci Základnej školy s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod a je záväzná pre všetkých jej zamestnancov ako aj pre žiakov školy (základnej aj materskej). Vztahuje sa taktiež primerane aj na osoby, ktoré sa so súhlasom riaditeľa školy zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch (napr. pedagogický praktikanti, zamestnanci iného zamestnávateľa zúčastňujúci sa pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb v škole, deti a žiaci iných škôl alebo školských zariadení, ako napr. žiaci ZUŠ Brusno, prípadne CVC).

Čl. 3

Definície pojmov

Bezpečnosť práce je stav pracoviska, ktorý poskytuje vysokú mieru istoty, že pri dodržiavaní pravidiel (bezpečnostných požiadaviek, technologických a pracovných postupov a pod.), platných pre príslušné pracovisko a pracovný proces a bez pôsobenia nepredvídateľných vonkajších vplyvov, bude vylúčená alebo znížená možnosť ohrozenia života a zdravia osôb, poškodenia alebo zničenia majetku spoločnosti.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Bremeno je predmet manipulácie spravidla nie zanedbateľnej hmotnosti, s ktorým sa manipuluje ako s jedným kusom (kusový materiál, manipulačná jednotka, príp. osoba).

Dieťa je fyzická osoba, ktorá sa zúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole, alebo fyzická osoba pred začatím plnenia povinnej školskej dochádzky alebo fyzická osoba, ktorá vystupuje vo vzťahu k svojmu zákonnému zástupcovi, alebo fyzická osoba, ktorá sa priamo nezúčastňuje výchovno-vzdelávacieho procesu v škole.

Žiak – fyzická osoba, ktorá sa zúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a základnej umeleckej škole.

Informovaný súhlas/ univerzálny informovaný súhlas je písomný súhlas fyzickej osoby, v ktorom sa okrem jej vlastnoručného podpisu uvedie, že táto osoba bola riadne poučená o dôsledkoch jej súhlasu.

Mimoškolské činnosti sú na účely tejto smernice plavecký výcvik, lyžiarsky zájazd, kultúrne vystúpenie, účelové hry v prírode, škola v prírode, výlety a exkurzie.

Nebezpečenstvo je vlastnosť alebo schopnosť objektu, ktorá môže byť príčinou vzniku úrazu alebo poškodenia zdravia žiaka.

Nebezpečná udalosť je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie žiaka, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia.

Neregistrovaný školský úraz je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti dieťaťa/žiaka v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej menej ako štyri dni, poprípade ak aj nedôjde k neprítomnosti žiaka v škole, ale dôjde k poškodeniu jeho zdravia úrazom.

Ohrozenie je aktívna vlastnosť alebo schopnosť objektu spôsobiť úraz alebo iné poškodenie zdravia.

Ochrana zdravia je súhrn opatrení zameraných na predchádzanie vzniku a šírenia ochorení a obmedzovanie ich výskytu, príp. iných porúch zdravia, zlepšovanie zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života a na výkon štátneho zdravotného dozoru.

Pracovisko – priestor, v ktorom dieťa/žiak vykonáva prácu.

Registrovaný pracovný úraz je úraz žiaka, ktorý sa stal pri praktickom vyučovaní, odbornej praxi vykonávanej u fyzickej alebo právnickej osoby na základe dohody, brigády alebo inej činnosti (§ 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z.)

Registrovaný školský úraz je poškodenie zdravia dieťaťa/žiaka ak sa stal:

- a) pri výchovno-vzdelávacej činnosti na základných školách, základných umeleckých školách, stredných školách, špeciálnych školách, školských zariadeniach a vysokých školách ("škola") alebo nepovinnej činnosti organizovaných školou alebo v priamej súvislosti s ňou,
- b) pri činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich žiak vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.

Registrovaný školský úraz je taký úraz, ktorý je dôvodom **neprítomnosti žiaka** v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej **viac ako tri dni alebo smrť žiaka**.

Prevenčia je plánovanie a vykonávanie opatrení zameraných na odstránenie, zníženie alebo vylúčenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik úrazov, a iných poškodení zdravia.

Škola je výchovno-vzdelávacia inštitúcia – Základná škola s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod.

Škola v prírode je účelové zariadenie, ktorého poslaním je umožniť žiakom posilňovať zdravie a fyzickú zdatnosť bez prerušenia výchovy a vzdelávania v zdravotne priaznivom prostredí. Utvára podmienky aj na organizovanie jazykových, plaveckých a lyžiarskych kurzov, súťaží žiakov, prázdninové a medzinárodné pobyty žiakov.

Výchova je komplexný proces učenia a socializácie zameraný na žiaka s cieľom rozvíjať jeho osobnosť po jeho telesnej a duševnej stránke.

Vzdelávanie je cielene organizovaný a realizovaný proces výchovného a vzdelávacieho pôsobenia a učenia zameraného na rozvoj žiaka v súlade s jeho predpokladmi a podnetmi, ktoré stimulujú jeho vlastnú snahu stať sa harmonickou osobnosťou.

Zamestnávateľ je Základná škola s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod.

Zamestnanci – všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere so Základnou školou s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod.

Čl. 4

Zodpovednosti a právomoci

Postupy a zásady uvedené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov a pre deti/žiacov školy, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii a zabezpečovaní činností popísaných v smernici.

Za spracovanie a aktualizáciu tejto smernice, ako aj jej realizáciu v praxi je zodpovedný riaditeľ školy.

Všetci zamestnanci, deti/žiaci sú povinní preukázateľne oboznámiť sa s touto smernicou a dodržiavať jej ustanovenia. Táto smernica je záväzná pre každého zamestnanca a žiaka dňom, kedy bol s ňou oboznámený.

Riaditeľ školy alebo ním poverený zamestnanec s touto smernicou oboznamuje zamestnancov školy v intervale minimálne jedenkrát ročne, a to spravidla na začiatku školského roku.

Riaditeľ školy je povinný zaistiť umiestnenie tejto smernice na takom mieste, aby bola zamestnancom verejne prístupná. (zborovňa a web stránka školy)

Čl. 5

Základné všeobecné ustanovenia

Škola je pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinná:

- prihliadať na základné fyziologické potreby žiakov;
- vytvárať podmienky na zdravý vývin žiakov a na predchádzanie sociálnopatologickým javom;
- zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov;
- poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov;
- viesť evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Žiak má právo okrem iného na:

- výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí;
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psycho-hygiény.

Žiak je povinný:

- neobmedzovať svojím konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania;
- dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy;
- chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov; nevykonávať činnosti, ktoré sú zdraviu

- škodlivé, najmä fajčenie, pitie alkoholických nápojov, požívanie zdraviu škodlivých látok;
- rešpektovať pokyny zamestnancov školy alebo školského zariadenia, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi;
 - pred skončením vyučovania bez dovolenia nevychádzať zo školskej budovy. Zdržiať sa v školských priestoroch a v areáli školy v čase mimo vyučovania môže žiak len za podmienok určených školským poriadkom;
 - nenosiť do školy predmety ohrozujúce vlastné zdravie a zdravie spolužiakov a pedagogických zamestnancov.

Zákonný zástupca dieťaťa/žiaka alebo zástupca zariadenia je povinný:

- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom;
- informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania.

Čl. 6

Osobitné povinnosti k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov

Škola je povinná:

- sústavne zabezpečovať bezpečné a zdraviu nezávadné podmienky v škole a pri výkone mimoškolských činností, na tento účel najmä:
 - zabezpečiť vhodné prevedenie, usporiadanie a vybavenie priestorov určených pre pobyt a pohyb žiakov,
 - zabezpečiť pravidelnú kontrolu priestorov školy, jej vybavenia, inštalácií, zariadení, prevedenia a na zistené nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie žiakov okamžite upozorňovať a zaistiť ich odstránenie,
 - venovať osobitnú pozornosť prevedeniu komunikácii a pomocných konštrukcií (podlahy, schody, zábradlia), skleneným výplňam (dvere, okná), elektrickej inštalácii, športoviskám a ich vybaveniu (telocvične, náradie, vonkajšie dráhy, preliezačky, hojdačky a i.),
 - zamedziť žiakom prístup do priestorov kde im hrozí zvýšené nebezpečenstvo úrazu alebo poškodenia zdravia (kuchyne, kotolne, nárad'ovne, sklady, kuchyne a pod.),
 - pre výkon mimoškolských aktivít spracovať a schváliť program, ktorý rešpektuje požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov,
 - výkon mimoškolských aktivít organizovať iba v bezpečných a zdraviu nezávadných podmienkach.
- vykonávať analýzu nebezpečenstiev a ohrození, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť a zdravie žiakov a prijať dostatočné opatrenia na ich elimináciu;

- výchovu a vzdelávanie žiakov zaistiť jedine odborne spôsobilými (s príslušnou odbornou kvalifikáciou) a zdravotne spôsobilými zamestnancami;
- zabezpečiť výkon dozoru nad žiakmi počas vyučovania, prestávok, odbornej praxe
- sústavne dohliadať na činnosť a správanie žiakov, upozorňovať, usmerňovať a vhodne organizovať činnosti s ohľadom na zaistenie ich bezpečnosti a ochrany zdravia;
- vykonávať oboznamovanie detí/žiakov o zásadách bezpečnosti a ochrany zdravia na začiatku školského roka, výučby v odborných učebniach, športových podujatiach, mimoškolských činnostiach;
- ochrániť zdravie detí/žiakov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu vydaním zákazu fajčenia v škole;
- pre prípad nutnosti poskytnutia predlekárskej prvej pomoci zabezpečiť výchovu a vzdelávanie zamestnancami znalými v poskytovaní prvej pomoci, v primeranom počte a na ľahko dostupných miestach zaistiť prostriedky prvej pomoci;
- základná škola môže organizovať výlety, exkurzie, jazykové kurzy, športový výcvik, pobyty žiakov v škole v prírode a ďalšie aktivity výlučne po informovanom súhlase a dohode so zákonným zástupcom žiaka.

Úrazy, nebezpečné udalosti

V prípade vzniku úrazu žiaka poverený zamestnanec školy určí charakter úrazu (školský úraz – neregistrovaný/registrovaný, pracovný úraz – neregistrovaný/registrovaný). V závislosti na charaktere úrazu škola vykoná potrebné opatrenia podľa ustanovení platnej legislatívy.

V prípade, ak sa zistí, že úraz spĺňa charakter a požiadavky registrovaného školského úrazu:

- Škola spisuje záznam o registrovanom školskom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného školského úrazu. Ak sa jedná o neplnoletého žiaka, k jeho spísaniu sa prizve zákonný zástupca žiaka.
- Zároveň zistí príčinu úrazu, kto úraz zavinil, okolnosti jeho vzniku, prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného úrazu.
- Záznam o registrovanom školskom úraze spisuje pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, ak to nie je možné, potom triedny učiteľ žiaka, poprípade iný zamestnanec poverený riaditeľom školy.
- O neregistrovaných školských úrazoch vedú školy evidenciu. Údaje z evidencie sa využívajú pri spisovaní záznamu o registrovanom školskom úraze a v prípade, ak sa následky úrazu prejavia neskôr.
- Evidencia obsahuje meno, priezvisko, dátum narodenia žiaka, ktorý utrpel úraz, deň, hodinu, mesiac a rok vzniku úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, stručný popis ako k úrazu došlo, charakter úrazu, svedkov úrazu a meno a priezvisko pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, dátum zapísania úrazu do evidencie neregistrovaných úrazov.

Škola vyšetrí každý úraz, ktorý sa stane žiakovi pri:

- a) výchovno-vzdelávacej činnosti na škole alebo nepovinnej činnosti organizovaných školou alebo v priamej súvislosti s ňou;
- b) činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich žiak vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.

Vyšetrenie úrazu sa rozumie zistenie všetkých okolností a príčin vzniku úrazu, miesta úrazu, svedkov úrazu, zadokumentovania miesta úrazu ak ide o závažný úraz, uvedenia mena a priezviska pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, poprípade mena a priezviska zamestnanca, ktorý dal žiakovi pokyn na činnosť, ktorá viedla k vzniku úrazu.

Škola je povinná po oznámení nebezpečnej udalosti bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia žiaka. Škola je povinná viesť evidenciu nebezpečných udalostí.

V prípade vzniku úrazu:

- každý žiak, ak je toho schopný, je povinný informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca (vyučujúceho, dozor konajúceho, triedneho) o úraze, drobnom poranení;
- rovnaká povinnosť informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca platí aj pre ostatných žiakov, ktorí sú svedkom udalosti;
- prvú predlekársku pomoc je povinný poskytnúť každý zamestnanec školy, ktorý sa o udalosti dozvedel, zároveň zabezpečí ďalšie opatrenia;
- ak úraz žiaka alebo iné zhoršenie zdravotného stavu si vyžaduje neodkladnú lekársku pomoc, škola zabezpečí privolanie záchranej zdravotnej služby alebo odvoz žiaka do zdravotníckeho strediska za účasti pedagogického doprovodu;
- zamestnanec, ktorý poskytol prvú pomoc alebo pedagogický doprovod podá ošetrojúcemu lekárovi informácie o vzniku a príčinách úrazu a informáciu o poskytnutej predlekárskej prvej pomoci.

Pedagóg, ktorý poskytol prvú predlekársku pomoc žiakovi, je povinný zabezpečiť:

- okamžité informovanie zákonných zástupcov žiaka o úraze alebo udalosti;
- zaevidovanie úrazu alebo udalosti do príslušnej evidencie (kniha školských úrazov, evidencie ošetrení úrazov).

V prípade vzniku pracovného úrazu je potrebné rešpektovať príslušné ustanovenia osobitného predpisu (zákon č. 124/2006 Z. z. v platnom znení).

Traumatologický plán

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. To si vyžaduje, aby si všetci zamestnanci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale aj zásady, postup a spôsob poskytovania prvej pomoci.

Postupy v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb sú obsiahnuté v traumatologickom pláne.

Traumatologický plán:

- formuluje zásady starostlivosti o zranených;
- vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť zamestnancov;
- určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

Traumatologický plán Základnej školy s materskou školou, Námestie Hrdinov SNP 24, Medzibrod tvorí prílohu č. 1 k tejto smernici.

Čl. 7

Oboznamovanie o podmienkach zaistenia bezpečnosti a ochrane zdravia žiakov

Podmienky BOZP žiakov

Cieľom oboznamovania je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií, resp. vedomostí pre bezpečný výkon činností, ale aj vedomostí o zásadách bezpečného správania v škole. Oboznamovanie zamestnancov školy je zabezpečené v rámci školení zamestnancov v oblasti BOZP, ktoré sa uskutočňujú v zmysle schválených podmienok a osnov.

Oboznamovanie detí/žiakov je zabezpečené informovaním podľa schválených osnov:

- na začiatku školského roka resp. prvý deň nástupu školy,
- na začiatku výučby v odborných učebniach a odborných činnosti

V závislosti na charakteristike praktickej výučby musí byť pred jej začiatkom vykonané u žiakov preukázateľné oboznámenie z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zásady bezpečného správania v škole

Zásady bezpečného príchodu žiakov do školy

- Žiaci ZŠ na vyučovanie prichádzajú do školy najneskôr o 7,15 hodine tak, aby pred začiatkom hodiny boli na svojom mieste, s pripravenými učebnými pomôckami. Na popoludňajšie vyučovanie a záujmovú činnosť prichádzajú 15 minút pred začiatkom vyučovania (činnosti).
- Do budovy školy žiaci vchádzajú hlavným vchodom, pokiaľ nie je stanovené inak.
- Žiaci, ktorí prídu na vyučovanie, výchovnú činnosť skôr ako je stanovený čas, disciplinovane čakajú na školskom dvore (škola nezodpovedá v tomto čase za bezpečnosť žiakov) alebo na mieste, ktoré im určil učiteľ. Vstup do budovy školy je bez vedomia vyučujúceho zakázaný.
- Na činnosti, ktoré organizuje škola, sa žiaci zhromažďujú na mieste a v čase, písomne oznámenom učiteľom a schválením riaditeľom školy.
- Žiak sa v škole prezúva do zdravotne nezávadnej obuvi, ktorú má označenú. Po skončení vyučovania ju nenecháva v svojej skrinke (škola nezodpovedá za jej prípadné straty). Vychádzkovú obuv necháva počas vyučovania alebo výchovnej činnosti v svojej skrinke.
- Žiaci na bicykli, kolieskových korčuliach a pod. prichádzajú do školy (do jej vonkajších priestorov) len na vlastné nebezpečenstvo. Vstup do školy je na týchto športových

náradiach zakázaný. Škola za poškodenie, či krádež bicykla, kolieskových korčúl a pod. nenesie žiadnu zodpovednosť.

Zásady starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov pri vyučovaní

- Žiak/dieťa je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov.
- Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak/dieťa je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.
- Všetci žiaci/deti školy sú povinní rešpektovať pokyny dozor konajúcich učiteľov školy.
- Zo zdravotných dôvodov nie je povolené používať v škole ako prezuvky tenisky a cvičky.
- Každý žiak je povinný doniesť do školy hygienické potreby, ktorých zoznam dostal na začiatku školského roka.
- Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy.
- Dieťa/žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady - dôsledne si umyje ruky po použití WC i pred každým jedlom.
- V učebniach aj ostatných priestoroch školy (chodby, schody, šatne a pod.) sú zakázané všetky nebezpečné činnosti, hlavne stúpanie na rebrík, lavičky, stoličky a stoly, behanie, skákanie, kĺzanie a hádzanie.
- Pri otváraní a zatváraní okien je potrebná osobitná pozornosť. Okná smú otvárať len dospelé osoby – zamestnanci školy.
- Zakázané je vykláňanie žiakov z okien, lezení na okna a parapety alebo sadanie na nich.
- Všetky dvere na nábytku musia byť pozatvárané.
- Zvýšenú pozornosť je nutné venovať všetkým rohom a hranám v miestnosti.
- Každý učiteľ je povinný zohľadňovať zrakové, sluchové i vzrastové vady dieťaťa/žiaka.
- Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, je učiteľ povinný preukázateľne poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.

Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky

- Žiaci/deti sa pohybujú primerane rýchlo, nerušia a neobmedzujú spolužiakov, bez dovolenia nesmú opustiť budovu školy.
- Zakázané je:
 - vykláňať sa z okien a vyhadzovať von papier, odpadky a iné predmety,
 - behať, skákať, šmýkať sa, voziť po zábradlí, skákať po schodoch a pod.
- Počas malých prestávok je zakázané opúšťať triedu (s výnimkou hygienických potrieb a pod.).
- Počas veľkej prestávky sa žiaci hrajú na školskom dvore a rešpektujú pokyny dozorujúcich učiteľov. Za nepriaznivého počasia sa žiaci zdržujú v triedach.
- Ak majú žiaci vyučovanie v odborných učebniach, vezmú si potrebné veci a disciplinovane pred koncom prestávky sa presunú pred odbornú učebňu, pokiaľ nie sú dohodnutí s učiteľom o inom postupe presunu.
- Pre učebné pomôcky chodia určení žiaci.

- Do telocvične chodia deti/žiaci výlučne v sprievode učiteľa.
- Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky kontroluje pedagogický dozor.

Zásady bezpečného správania žiakov v školskej jedálni

- Vstup do školskej jedálne je povolený iba stravujúcim sa žiakom.
- V školskej jedálni sa žiaci zdržujú iba počas konzumácie stravy.
- Deti/žiaci sa správajú disciplinovane, riadia sa pokynmi pedagogického dozoru a zamestnancov školskej jedálne.
- Prevzatú stravu stravník konzumuje v jedálni.
- Po konzumácii stravy je stravník povinný ním použitý kuchynský riad a príbor vrátiť do odkladacieho priestoru pre použitý riad.
- V prípade, že dieťa/žiak rozleje časť stravy na podlahu, oznámi túto skutočnosť pedagogickému dozoru, ktorý prostredníctvom zamestnancov školskej jedálne zabezpečí odstránenie nedostatku.
- Ak žiak časť stravy rozleje na jedálenský stôl, tento nedostatok si odstráni sám alebo požiada zamestnanca pri odbere použitého riadu o uvedenie stola do pôvodného stavu.

Zásady bezpečného odchodu žiakov zo školy

- Po skončení poslednej vyučovacej hodiny si každý žiak uloží svoje veci do školskej tašky, vyčistí si svoje miesto a okolie od papierov a iných nečistôt. Odkladací priestor pod lavicou zostáva prázdny (s výnimkou podložky na desiatovanie).
- Na pokyn učiteľa žiaci opustia triedu zoradení a pod jeho vedením všetci odídu do chodby. Tam sa preobujú, oblečú si svoje zvršky a pod dozorom vyučujúceho opustia budovu školy. Celý odchod je disciplinovaný a usporiadaný.

Zdržiavať sa bez dozoru a súhlasu učiteľa v budove školy je zakázané.

Čl. 8

Zásady bezpečného správania v školských učebniach

- Do odbornej učebne smie žiak vstupovať iba v sprievode učiteľa.
- Každý žiak má určené svoje pracovné miesto, ktoré bez dovolenia učiteľa nemôže meniť.
- Do skladu a kabinetu vstupuje žiak iba so súhlasom učiteľa.
- Každý žiak je zodpovedný za pomôcky a prístroje, ktorými je vybavené jeho pracovisko.
- Pri každej práci žiaci dodržujú zásady a pokyny bezpečnej práce.
- Na začiatku vyučovacej hodiny je žiak povinný skontrolovať si svoje pracovisko. Zistené nedostatky ihneď hlási učiteľovi.
- Žiak je povinný na svojom pracovisku udržiavať čistotu a poriadok.
- Počas vyučovania každý žiak sleduje výklad učiteľa, riadi sa jeho pokynmi a nariadeniami.

- Žiaci vykonávajú len takú prácu, ktorá im bola pridelená a využívajú len tie pomôcky, ktoré im boli určené.
- Každý žiak je povinný dodržiavať hygienické zásady.
- Na konci vyučovacej hodiny je žiak povinný očistiť, skontrolovať a uložiť pomôcky. Ďalej je povinný očistiť svoje pracovisko. Určená služba je povinná urobiť poriadok v odbornej učebni.
- Učiteľ po prekontrolovaní pracoviska odvedie žiakov z učebni do tried.

Čl. 9

Zásady bezpečnej práce žiakov na škol. pozemku a škol. dvore

- Žiaci vstupujú na školský pozemok/dvor v prítomnosti učiteľa a dodržiujú jeho pokyny o bezpečnosti pri práci.
- Pri práci sú povinní:
 - dbať na bezpečnosť vlastnú i bezpečnosť spolužiakov, dodržiavať bezpečné vzdialenosti,
 - mať na vyučovacej hodine oblečené vhodné pracovné oblečenie, obutú pracovnú obuv,
 - pri práci s ostrými predmetmi používať OOPP,
- Pracovné nástroje sú povinní nosiť ostrou hranou smerom nadol.
- Po práci si umývajú ruky.
- Za bezpečný stav náradia zodpovedá učiteľ.
- Sklad náradia uzatvára vyučujúci a skontroluje stav náradia, ktoré musí byť očistené a bezpečne uložené.
- Žiaci zo školského pozemku/dvora odchádzajú pod vedením učiteľa.

Čl. 10

Zásady bezpečného správania žiakov na hodinách telesnej výchovy

- Prechod žiakov do telocvične a z telocvične je výlučne v doprovode učiteľa.
- Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine telesnej výchovy.
- Poznať umiestnenie lekárnicky pre poskytnutie prvej pomoci.
- Žiaci sú povinní cvičiť v dohodnutom cvičebnom úbore.
- Pri cvičení s náradím musí byť poskytovaná záchrana školenou osobou a každý cvičenec musí mať zabezpečený dostatočný priestor na cvičenie.
- Cvičebné náradie musí byť vopred skontrolované zodpovednou osobou. Nedostatky je nutné odstrániť, pokiaľ to nie je možné, je toto náradie potrebné vyradiť z používania.
- Vybavenie športoviska musí byť v bezpečnom stave (podlaha telocvične, povrch ihriska, kvalita a hrúbka ľadu klziska, steny, hrazdy, hrany a rohy a vybavenie športoviska (náradie, lavičky a pod.).
- Loptové hry je v možné v telocvične hrať len za predpokladu, že osvetľovacie telesá a okná majú bezpečnostné kryty.
- Pri športových aktivitách je potrebné používať vhodný cvičebný odev a športovú obuv.
- Zakázané je používať pri cvičení okuliare, hodinky, retiazky, žuvať žuvačky a pod..
- Pri cvičení je nutné zachovávať medzi jednotlivými cvičencami dostatočné rozostupy.
- Pred započatím každej novej hry, súťaže či cviku je nutné vysvetliť pravidla či postup a overiť, či boli žiakmi pochopené. Je vhodné najprv danú činnosť predviesť a umožniť si ju vyskúšať pred samotnou hrou alebo súťažou.

Čl. 11

Zásady pre športové závody, súťaže a hry

- Organizátor je povinný určiť osobu, ktorá bude zodpovedať za celú akciu.
- Výber akcie musí zodpovedať veku, vyspelosti a počtu účastníkov a druhu súťaže.
- Zaisťiť dostatočný počet usporiadateľov tak, aby pri každej súťaži bola zodpovedná jedna dospelá osoba.
- Preveriť navrhované trasy alebo športoviská a vytipovať nebezpečné miesta (nebezpečenstvo pádu, málo priestoru, možnosť stretu s ostrým alebo tvrdým predmetom); ak nie je možné také miesta odstrániť, vynechať či obísť, je nutné ich označiť, obložiť alebo inak zabrániť ohrozeniu nebezpečenstvu.
- Na športovisku musí byť preverený hlavne stav povrchu. Cudzie predmety (kamene, klince, črepiny) a nerovnosti musia byť odstránené.
- Všetky trate a športoviská musia byť viditeľne a prehľadne označené.
- Na začiatku akcie je nutné účastníkov oboznámiť s organizačnými pokynmi, pravidlami súťaže, vymedzenie priestoru súťaží, popisom trate, jej značenie, so zásadami

bezpečnosti (dovolené činnosti, zakázané činnosti, postup v prípade úrazu alebo inej mimoriadnej udalosti).

Čl. 12

Zásady bezpečného správania žiakov v učebni informatiky

- Do učebne smú žiaci vstupovať len v sprievode učiteľa.
- Deti/žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine.
- Učiteľ určí každému žiakovi jeho pracovné miesto pre prácu s počítačom. Žiak sa na svoje miesto dostaví bez utekania, miesto si nesmie svojvoľne vymieňať. V prípade, že je na jedno miesto viac žiakov, učiteľ časovo rozdelí prácu na počítači medzi žiakmi.
- Každý žiak je zodpovedný za jemu pridelený počítač.
- Žiaci nevyrušujú pri práci svojich spolužiakov neprímeraným hlukom a zbytočným pohybom po učebni.
- Žiaci sa pohybujú po učebni opatrne, dávajú pozor na elektrické rozvody, elektrické zásuvky. Nezasahujú do elektrického obvodu počítača. Je zakázané pracovať s poškodeným počítačom.
- Žiaci sú povinní nahlásiť každú poruchu počítača alebo príslušenstva učiteľovi. Bez jeho vedomia nezasahujú do systému počítača ani do jeho mechaniky.
- Po skončení vyučovacej hodiny žiaci v učebni dôkladne vyčistia priestor okolo počítačov, uložia stoličky, pričom venujú pozornosť elektrickým káblom.
- Učiteľ stav učebne skontroluje, uzamkne a žiaci odchádzajú z učebne spoločne.

Čl. 13

Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri organizovaní mimoškolských činností

Pred uskutočnením výletu, exkurzie a výcvikov zodpovedný učiteľ napíše záznam o organizácii a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia.

Čl. 14

Zásady bezpečnosti žiakov pri plaveckom výcviku

- Výučbu plávania organizuje škola v rámci predmetu telesná výchova formou kurzu dochádzkou do plavárne alebo na vyhovujúcu vodnú plochu, resp. formou zázajdu do miest s vyhovujúcimi podmienkami.
- Pedagogický dozor pri dochádzke žiakov do plavárne zabezpečuje učiteľ školy (triedny učiteľ), alebo externý zamestnanec poverený riaditeľom školy.
- Plavecký výcvik žiakov sa uskutočňuje len vo vyhradenom priestore krytého bazéna alebo kúpaliska do výšky vodnej hladiny 1,2 metra, pričom na jedného dospelého cvičiteľa pripadá skupina s najvyšším počtom 10 žiakov.
- Plavecký výcvik vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova. Odborný dozor a výcvik môže vykonávať aj iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť plavecký výcvik. Účastníci plaveckého výcviku musia byť poistení proti úrazom.
- Cvičiteľ plávania zodpovedá za zdravie a bezpečnosť členov zvereného družstva, podľa pokynov vedúceho zázajdu vykonáva pedagogický dozor.

Čl. 15

Bezpečnosť žiakov pri lyžiarskom výcviku

- Lyžiarsky výcvik alebo snowboardový výcvik žiakov základnej školy vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova, alebo iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť lyžiarsky výcvik; Jedno lyžiarske alebo snowboardové družstvo tvorí najviac 15 žiakov. Účastníci lyžiarskeho výcviku musia byť poistení proti úrazom.
- Vedúci lyžiarskeho zázajdu zodpovedá za riadnu prípravu a priebeh zázajdu a za hospodárenie na zázajde. Zabezpečuje program zázajdu, riadi prácu lyžiarskych inštruktorov a dbá na dôsledné dodržiavanie denného programu.
- Lyžiarsky inštruktor zodpovedá za výcvik zvereného družstva, zdravie a bezpečnosť jeho členov; podľa pokynov vedúceho zázajdu vykonáva pedagogický dozor. Starostlivosť o zdravie účastníkov zabezpečuje vedúci zázajdu, alebo lyžiarsky inštruktor, ktorý má pre prácu potrebné predpoklady a vedomosti.
- Zdravotník sa na lyžiarsky kurz vysiela, ak sa zúčastní zázajdu viac ako 30 žiakov.
- Na lyžiarsky výcvik sa volia len nelavinózne svahy, so sklonom primeraným schopnostiam žiakov.
- Za bezpečnostne vhodné svahy sa považujú horské svahy v zimných lyžiarskych strediskách, ktoré sú upravované a verejne prístupné.
- Pri výcviku a cvičení so žiakmi je bezpodmienečne potrebné dodržiavať všeobecné bezpečnostné predpisy vydané Horskou službou pre príslušnú oblasť.

- Vedúci lyžiarskeho výcviku (inštruktori) skontrolujú pred začiatkom praktického výcviku výstroj žiakov. Dbajú najmä na používanie bezpečnostného lyžiarskeho viazania, primeraných topánok a na oblečenie primerané poveternostným podmienkam.

Čl. 16

Bezpečnosť detí/žiacov v školách v prírode

- Zdravotno-vzdelávací pobyt žiakov v prírode možno organizovať v objektoch na to určených alebo v objektoch spĺňajúcich požiadavky podľa osobitného predpisu na území Slovenskej republiky, alebo ako ozdravný pobyt žiakov mimo územia Slovenskej republiky.
- Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečujú učitelia a aktivity v mimo vyučovacom čase zabezpečujú v spolupráci s učiteľmi vychovávatelia, ktorí môžu byť zamestnancami školy v prírode alebo zamestnancami vysielajúcej školy.
- S každou triedou základnej školy s počtom najviac 22 žiakov v triede prvého ročníka alebo najviac 24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov primárneho vzdelávania základnej školy, sa vysielajú dvaja učiteľ a jeden vychovávateľ.
- Ak je v rámci pobytu žiakov základných škôl v škole v prírode organizovaný lyžiarsky výcvik, na aktivitách v rámci lyžiarskeho výcviku je najviac 15 žiakov na jedného pedagóga.
- Ak je v rámci pobytu žiakov v škole v prírode organizovaný plavecký výcvik, na jedného pedagóga plaveckého výcviku je najviac 10 žiakov.
- Výchovno-vzdelávacia činnosť sa vzhľadom na poveternostné podmienky uskutočňuje prevažne v prírode. Je zameraná najmä na environmentálnu výchovu, estetickú výchovu, telovýchovnú a rekreačnú činnosť s využitím netradičných metód a foriem práce.
- Riaditeľ vysielajúcej školy:
 - zabezpečí písomný súhlas zriaďovateľa na uskutočnenie školy v prírode,
 - zabezpečí súhlas príslušného orgánu verejného zdravotníctva na organizovanie školy v prírode v objekte,
 - vydá písomný súhlas na organizovanie školy v prírode,
 - vypracúva pracovnú náplň zdravotníka,
 - poverí funkciou pedagogického vedúceho školy v prírode z radov vysielaných pedagogických zamestnancov; ak sú do školy v prírode vysielaní žiaci z viacerých škôl, riaditeľ poverí funkciou pedagogického vedúceho z vysielajúcej školy s najvyšším počtom žiakov,
 - schváli plán organizačného zabezpečenia školy v prírode.
- Plán organizačného zabezpečenia školy v prírode obsahuje:
 - názov a adresu vysielajúcej školy,
 - miesto a čas konania školy v prírode s uvedením jej presnej adresy,
 - menný zoznam zamestnancov vrátane zdravotníka, ktorí sú vyslaní do školy v prírode, a ich pracovné zaradenie s vyznačením počtu interných a externých zamestnancov školy,
 - pracovné náplne zamestnancov, časový harmonogram služieb zamestnancov vrátane nočných služieb,

- počet tried a počet žiakov v triedach,
 - menný zoznam žiakov s uvedením základných informácií o žiakoch, najmä presnú adresu bydliska, telefónny kontakt na zákonných zástupcov a zástupcov zariadení, dôležité informácie o individuálnych potrebách žiaka,
 - zabezpečenie bezpečnej dopravy vrátane základných údajov o dopravcovi a presného odchodu do školy v prírode a príchodu späť,
 - plán výchovno-vzdelávacej činnosti,
 - denný poriadok a rozvrh hodín žiakov škôl, ktorý zohľadňuje špecifické podmienky školy v prírode,
 - písomný informovaný súhlas zákonného zástupcu a zástupcu zariadenia s vyslaním žiaka do školy v prírode,
 - vyhlásenie zákonného zástupcu a zástupcu zariadenia o dezinfekčnosti okolia žiaka.
- Pedagogickému vedúcemu pred odchodom do školy v prírode na základe písomného potvrdenia odovzdá zákonný zástupca žiaka alebo zástupca zariadenia, v ktorom je žiak umiestnený, doklad o zdravotnom poistení žiaka a doklad o zdravotnej spôsobilosti žiaka; ak je škola v prírode organizovaná v zahraničí, odovzdá aj cestovný doklad.

Čl. 17

Bezpečnosť žiakov pri organizovaní školských výletov, exkurzií a iných akcií

- Každý školský výlet, exkurzia, výcvikový zájazd, alebo iné hromadné školské podujatie (ďalej len "výlet") musí byť dôsledne pripravený a zabezpečený. Plán organizačných opatrení pripraví triedny učiteľ, alebo poverený pedagogický zamestnanec, ktorý je povinný ho dať na schválenie riaditeľovi školy najmenej 24 hodín pred začiatkom akcie.
- Plán musí obsahovať:
- názov a zámer akcie,
 - termín konania akcie,
 - trasu a miesto pobytu,
 - počet účastníkov (žiakov a sprievodcov),
 - meno vedúceho a počet členov pedagogického zboru,
 - miesto a hodinu zrazu a návratu,
 - spôsob dopravy,
 - program na každý deň,
 - podmienky stravovania a ubytovania,
 - bezpečnostné opatrenia.
- Na výletoch sa môžu zúčastniť iba deti/žiaci, ktorých zdravotný stav vyhovuje podmienkam a programu akcie.
- Žiaci musia byť preukázateľne oboznámení o celom programe, organizačných opatreniach a primeranom výstroji. Povinnosťou vedúceho je skontrolovať výstroj a vybavenie žiakov.

- Na výlety si školy zabezpečia vyhradené autobusy, alebo oddelenia v železničných vozňoch, ktoré musia byť viditeľne označené.
- V autobuse musia žiakov sprevádzať najmenej dvaja sprievodcovia. Harmonogram výletu musí umožniť primeranú regeneráciu vodiča a žiakov.
- Pri výletoch do hôr musia byť dodržané zásady pre turistiku:
 - pohyb len po označených turistických chodníkoch,
 - nepoužívať skratky a vyhýbať sa letným snehovým poliam,
 - horolezecké túry so žiakmi sú zakázané,
 - žiaci môžu používať uzavreté lanovky, otvorené sedačky len od 7.ročníka základných škôl,
 - pri prechode cez vodnú plochu sa môžu použiť len hromadné verejné dopravné prostriedky;
- Kúpanie je povolené iba na kúpaliskách schválených útvaram hygieny a epidemiológie.
- Žiaci, ktorí nevedia plávať sa môžu zdržiavať iba v priestore pre neplavcov pod dozorom inštruktora.
- Pri plaveckom výcviku, alebo kúpaní sa v hlbokej vode môže do vody vstúpiť súčasne najviac 10 žiakov pod dozorom jedného učiteľa (inštruktora).
- Dozor musí zabezpečiť osoba, ktorá vie plávať a poskytovať prvú pomoc.
- Člnkovanie sa je povolené iba na stojatých a strážených vodných plochách.
- Na člnu musí byť sprievodca - dobrý plavec a každý žiak musí mať záchranný pás – vestu.
- Žiaci musia na výlete rešpektovať príkazy vedúceho, inštruktora, horskej služby a polície. Bez povolenia sa nesmú rozchádzať, vzdáľovať a inak narúšať program.
- Ak ide o akcie konané mimo sídla školy, nesmie na jedného pedagogického zamestnanca, ktorý zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov, pripadnúť viac ako 25 žiakov, pri akciách do zahraničia najviac 15 žiakov.

Čl. 18

Osobitné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov so zdravotným znevýhodnením

- Pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov; ak ide o žiakov nevidiacich, žiakov so zvyškami zraku, žiakov s ťažkým telesným postihnutím, žiakov s viacnásobným postihnutím môže byť s inštruktorm vo vode najviac jeden žiak.
- Pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov; ak ide o žiakov slabozrakých, nepočujúcich a telesne postihnutých, najviac šesť žiakov; ak ide o žiakov nevidiacich, žiakov so zvyškami zraku najviac jedného žiaka.
- Pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede alebo vo výchovnej skupine príslušného typu špeciálnej školy; ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede alebo vo výchovnej skupine príslušného typu špeciálnej školy, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

Čl. 19

Závěrečné ustanovenia

Táto smernica bola prerokovaná a schválená na zasadaní pedagogickej rady dňa 28. augusta 2020.

Príloha č. 1

TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN

Traumatologický plán

- a) formuluje zásady starostlivosti o zranených,
- b) vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich pracovníkov,
- c) určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

Zásady starostlivosti o zranených

Základným opatrením je poskytovanie prvej pomoci zraneným, čo je súhrn urýchlených zásahov, ktoré sú nevyhnutné k ochrane zdravia a k záchrane života postihnutej osoby.

Prvú pomoc treba poskytnúť :

- pri každom poranení jednotlivca,
- pri hromadných úrazoch,
- pri otravách,
- pri každom vážnom zhoršení zdravotného stavu.

Prvá pomoc musí byť poskytnutá s ohľadom na bezpečnosť postihnutého i záchrancu, buď na mieste úrazu, alebo na najbližšom bezpečnom mieste.

Prvú pomoc je povinný poskytnúť najbližší svedok úrazu. Použije k tomu zdravotnícky materiál zo skrinky prvej pomoci, ktorá musí byť k dispozícii. Súbežne s poskytovaním prvej pomoci bezprostredný svedok úrazu ohlási vznik úrazu buď sám, alebo pomocou najbližšieho spolupracovníka riaditeľovi školy, príp. jeho zástupcovi - predpísaným spôsobom podľa prílohy č. 2. tohto plánu.

Na poskytnutie prvej pomoci nadväzuje podľa potreby zabezpečenie :

Rýchlej lekárskej pomoci, pri vážnych nehodách a náhlych onemocneniach ohrozujúcich život na tel.: **155 , 112**

Rýchla lekárska pomoc sa privoláva vždy k urgentným stavom, pri haváriách a požiaroch, pri likvidácii ktorých je zvýšené riziko úrazu.

Urgentné stavy sú:

- zastavenie srdcovej činnosti, napr. pri úraze elektrickým prúdom, otrave plynom a pod.;
- zastavenie dýchania,
- veľké krvácanie,
- bezvedomie,
- rozsiahle popáleniny,
- poleptanie očí,

- zlomenina končatín, chrbtice alebo lebky.

Doprava zraneného do zdravotníckeho zariadenia

Transport postihnutého do zdravotníckeho zariadenia nasleduje až po poskytnutí resp. v priebehu poskytovania prvej pomoci. Pokyn k transportu do nemocnice dáva záchranca. V prípade, že prvú pomoc poskytuje lekár, zabezpečuje nutnú dokumentáciu a informovanosť personálu územného zdravotníckeho zariadenia. Na transport do nemocnice musí byť postihnutý riadne pripravený, musí byť zvolený vhodný spôsob transportu a podľa potreby musia byť vykonané opatrenia prvej pomoci /napr. umelé dýchanie/. V žiadnom prípade nesmie byť transport náhradou iných potrebných zásahov prvej pomoci a v žiadnom prípade nesmie byť príčinou prerušenia alebo oddialenia nutných opatrení prvej pomoci.

Prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich zamestnancov

Každý zamestnanec je povinný osvojiť si:

- znalosť tejto smernice,
- spôsob poskytovania prvej pomoci,
- výkon zdravotníckej prvej pomoci pri úrazoch tak, ako to vyplýva z traumatologického plánu a klasifikácie pracoviska, používanie a rozmiestnenie materiálov a prostriedkov prvej pomoci pridelených na pracovisko.

Zariadenia a prostriedky prvej pomoci

Na ochranu zamestnancov proti následkom úrazu sú v pôsobnosti organizácie pre jednotlivé pracoviská zriadené a rozmiestnené prostriedky a zariadenia prvej pomoci. Sú označené bielym krížom v zelenom poli. Skrinka prvej pomoci má obsah podľa osobitných predpisov. Lekárničky sú určené na drobné poranenia a ich obsah je určený interným predpisom.

Prostriedky prvej pomoci treba umiestniť na prístupnom mieste, udržiavať ich v čistote a v akcieschopnom stave. Udržiavanie zariadení a prostriedkov prvej pomoci v bezchybnom stave, obnovu a dopĺňovanie zdravotníckeho materiálu pravidelne preveruje zodpovedný vedúci pracoviska.

Zaobstarávanie prostriedkov prvej pomoci pre vybavenie a dopĺňovanie zdravotníckym materiálom vykonáva zamestnávateľ na vlastné náklady.

Postup záchranných akcií

Činnosť na mieste úrazu, evakuácia :

Bezprostredný svedok úrazu, alebo ten, kto prvý zistí vznik úrazu, bezodkladne sám, alebo za pomoci spolupracovníkov poskytne prvú pomoc.

Keď na mieste úrazu nie je možné poskytnúť prvú pomoc napr. zamorenie plynmi, dymom, ohrozenie požiarom, prípadne inou príčinou, zabezpečí presun postihnutého na nosidlách alebo iným vhodným spôsobom na bezpečné miesto, kde bude ihneď poskytnutá prvá pomoc.

Pre vykonanie presunu zraneného (zranených) do bezpečia využiť evakuačné plány objektu spracované pre prípad evakuácie v prípade vzniku požiaru.

Bezprostredný svedok úrazu, alebo ten, ktorý prvý zistí, že došlo ku vzniku úrazu, súbežne s poskytovaním prvej pomoci sám, alebo prostredníctvom ďalšieho spolupracovníka zabezpečí ohlásenie úrazu príslušnému zodpovednému vedúcemu zamestnancovi, ktorý bezodkladne zabezpečí prevoz postihnutého do zdravotníckeho zariadenia, v súrnych a urgentných prípadoch privolanie rýchlej lekárskej pomoci.

Záverčné ustanovenie

Materiál je spracovaný v súlade s § 8, ods. 1, písm. a) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. Vedúci zamestnanci zabezpečia, aby tento materiál bol stále prístupný a aby s jeho obsahom boli oboznámení všetci zamestnanci. Kontrolu dodržiavania opatrení na zabezpečenie o zranených vykonáva zodpovedný vedúci zamestnanec.

Príloha č. 2

SMERNICE PRE POSKYTOVANIE PRVEJ POMOCI

Poskytovanie prvej pomoci znamená, že záchrancovia by mali poznať poradie dôležitosti úkonov, vedieť ju organizovať a zabezpečiť technickú i odbornú zdravotnícku pomoc, vrátane privolania lekárskej pomoci, resp. polície.

Konkrétny postup pri poskytovaní prvej pomoci možno zhrnúť do niekoľkých bodov :

- 1) Odstrániť vyvolávajúcu príčinu poškodenia (zahasiť oheň, odtiahnuť postihnutého).
- 2) Zabezpečiť obnovenie základných životných funkcií (dýchanie, krvný obeh, zastavenie krvácania, protišokové opatrenia).
- 3) Zistiť rozsah poškodení a podľa závažnosti ich ošetriť.
- 4) Zabezpečiť odbornú zdravotnícku pomoc, prípadne technickú pomoc a pri závažných prípadoch hromadného úrazu alebo ťažkého úrazu aj políciu.

Pri každom úraze je nevyhnutné zistiť:

- a) stav, rozsah poranenia, poranenie bezprostredne ohrozujúce život, zastavenie dýchania, prudké krvácanie, prípadné bezvedomie, šok,
- b) ťažké postihnutie zdravia, ktoré však bezprostredne neohrozuje život, t.j. sú zachované všetky životne dôležité funkcie, no meškanie pomoci by mohlo u postihnutého vyústiť do stavu bezprostredne ohrozujúceho život (intenzívne bolesti, prederavenie hrudníka, rozsiahle popáleniny a iné),
- c) ostatné stavy porušeného zdravia.
- d) Toto rozdelenie určuje, čomu predovšetkým má záchranca venovať pozornosť a podľa toho sa rozhodne, akou mierou a komu najprv poskytne prvú pomoc. V tej súvislosti platí pravidlo, že prednostne sa prvá pomoc poskytuje zraneným, ktorí sú ticho, nejavajú známky života.

Zraneného je treba uložiť do jednej z odporúčaných polôh, (podľa druhu zranenia) zvyčajne na podložený igelit, prikrývku, kabát a pod. Uloženie do príslušnej polohy volíme podľa stavu zraneného.

Stabilizovaná poloha pri bezvedomí, zvracaní a krvácaní z úst, keď postihnutý sám dýcha.

Poloha na chrbte pri poraneniach chrbtice, poraneniach krčnej chrbtice s upevnenou hlavou, pri zlomeninách dlhých kostí a pri poraneniach trupu. Hlavu postihnutého upevníme vhodným spôsobom v nůdži aj naskladaním papiera vo vrstvách (noviny, baliaci papier a pod.). Papier zmotáme a previažeme trojrohou šatkou, ktorá je súčasťou lekárničky.

Polosed pri poraneniach vnútorných orgánov - žalúdka, čriev, pečene.

Príloha č. 3

MOŽNÉ DRUHY PORANIENIA A POKYNY PRE POSKYTOVANIE PRVEJ POMOCI

Dusenie cudzím predmetom vedie veľmi rýchlo k smrti. Pri dusení, pokiaľ nie je spôsobené plynom je predpoklad, že zranený má v ceste k pľúciam cudzí predmet (môžu to byť aj sliny) ktorým sa dusí. Vtedy prvú pomoc poskytujeme v stojí, prípadne ľahu zraneného krátkodobým a prudkým tlakom na bránicu, kedy dôjde ku vykašľaniu predmetu. Ak k uvoľneniu dýchacích ciest nedôjde ani po opakovanom pokuse, je treba zranenému poskytnúť umelé dýchanie, ale veľmi opatrne, nie prudko, aby nedošlo ku ešte hlbšiemu vdýchnutiu predmetu, ktorý dýchanie znemožňuje.

Dusenie plynom: Keď neregistrujeme dýchanie a nevidíme dýchacie pohyby, alebo ak máme akúkoľvek pochybnosť o tom, či zranený dýcha, ihneď začneme s umelým dýchaním. Musí to byť prvá a neodkladná starosť záchrancu. Najúčinnjším a najjednoduchším spôsobom umelého dýchania je dýchanie z pľúc do pľúc. K zachraňovanej osobe si kľakneme z boku. Zakloníme jej hlavu v akejkoľvek polohe tela na mieste nehody, čím otvoríme dýchacie cesty, zatvorené koreňom jazyka. Ak treba vyčistíme ústnu dutinu od krvi, zvratkov a skontrolujeme, či zranený nemá zubnú protézu, ak áno odstránime ju z ústnej dutiny. Rýchlo uvoľníme tesné a priliehavé šatstvo na krku a hrudníku. Jednou rukou udržujeme záklon hlavy tlakom na čelo a súčasne prstami stláčame nos. Druhú ruku položíme pod šiju a mierne nadvihujeme krk. Na podloženie krku je výhodné použiť napr. poskladané sako, tašku a pod.. V niektorých prípadoch treba voľnou rukou otvoriť ústa ťahom na dolnú čeľusť. Ťaháme dolu a dopredu, čím sa úplne otvorí dýchací kanál.

Ak ani po týchto uvoľňovacích úkonoch nezačne postihnutý sám dýchať zhlboka sa nadýchame, pritlačíme svoje ústa na ústa zachraňovaného a vdýchneme. Necháme ho pasívne vydýchnuť a tak, ako sme sledovali rozpínanie hrudníka pri vdychu, sledujeme jeho opadnutie. Po ňom vdych opakujeme. Ak sa počas umelého dýchania obnoví samostatná dýchacia činnosť zraneného, uložíme zraneného do stabilizovanej polohy a pozorne sledujeme jeho dýchanie. Niekedy musíme tento postup zmeniť. Ak má zranený poškodené ústa, pri zatvorených ústach použijeme na vdychovanie vzduchu jeho nos. U detí, a výnimočne aj u ľudí s drobnou tvárou, vdychujeme vzduch súčasne do úst i do nosa raneného. Treba si však uvedomiť, že kým frekvencia vdychov do dospelého je 12 až 16 krát za minútu, u detí vdychujeme 20 až 24 krát za minútu, ale aj častejšie.

Zlyhávanie krvného obehu: Starosť o krvný obeh je rovnako dôležitou úlohou záchrancu, ako snaha dostať okysličený vzduch do pľúc zraneného. Činnosť srdca možno ľahko skontrolovať položením dlane na oblasť, kde si každý z nás vie nahmatať jeho úder - prstami na krčnú tepnu, na krajinu srdca, pred zápästím. Ak nenahmatáme pulz, musíme ihneď nahrádzať činnosť srdca vonkajšou nepriamou masážou. O úspechu našej pomoci rozhoduje čas. Postihnutému, ktorý leží na tvrdej podložke /aj na zemi/ stláčame zadnou hranou dlane rytmicky dolnú polovicu prsnej kosti oproti chrbtici, najlepšie hranou dlane. Pomáhame si päšťou druhej ruky, ktorá vyvoláva tlak. Prsnú kosť musíme vtlačať do priestoru hrudného koša najmenej 4 až 5 cm.

Vtláčanie musí byť dostatočne energické a uvoľnenie ponechávame na elasticnosť hrudnej steny. Šesťdesiat stlačení prsnej kosti do hrudníka za minútu je dostatočnou náhradou za prirodzené srdcové sťahy. Ak musíme súčasne vdychovať vzduch z našich úst do úst a pľúc zachraňovaného, po prvom silnom predýchnutí, oblasť srdca stláčame tak, že na 5 stlačení prsnej kosti prípadne jeden vdych do úst. Ak je záchranca sám, musí sám vdychovať i masírovať srdce. Ak sú záchrancovia dvaja, jeden približne v sekundových intervaloch stláčania masíruje bez prestávky srdce, druhý, ktorý vdychuje vzduch sleduje počet stlačení a bez ohľadu na prerušovanú masáž dodržiava interval vdychov, približne na päť stlačení jedno vdýchnutie. Tento spôsob musí pokračovať až do príchodu služby rýchlej zdravotníckej pomoci.

Tepnové krvácanie: Ak krv prerušovane strieka, nasadíme pevný elastický obvaz /prípadne gumový pás, pás látky/ nad ranu, t.j. medzi ranu a srdce. Vždy na mieste, kde je škrtenie tepny účinné. Ak zranený krváca z hlavy a na krku, často zastavíme krv iba tlakom prstov.

Ostatné druhý krvácania: Zo žily alebo vlásoknice obmedzíme vždy tlakom na mieste krvácania. Ak použijeme obvaz alebo látku priloženú na ranu, účinnosť našej pomoci kontrolujeme tak, že zisťujeme, či obvaz nepresakuje. Krvácanie z nosa zastavujeme pri vedomí zraneného jednoduchým stlačením nosných krídel na 3 až 5 minút, v polohe po sedačky, s opretím hlavy v záklone a s pokojným dýchaním otvorenými ústami. Krvácanie z ucha sa nepokúšame zastaviť, nebýva veľké. Podkladáme iba odsávaciu vrstvu vhodného materiálu pod ranenú a krvácajúcu časť.

Vykašliavanie krvi: Môže byť znakom veľmi vážneho vnútorného poranenia, preto zabezpečujeme rýchly odvoz na zákrok k odbornej pomoci v zdravotníckom zariadení. Zraneného uložíme do pohodlného sedu (polosedu) s pohodlným opretím chrbta a hlavy.

Zvracanie krvi je vždy znakom hrozby vysokého nebezpečenstva. Ak je zranený pri vedomí, uložíme ho na bok, pri príznakoch šoku vytvoríme protišokovú polohu s hornou polovicou tela a hlavou stočenou na bok, aby sme predišli hroziacemu vdýchnutiu zvratkov krvi.

Šok: Keď sa zranený dostáva do šokového stavu je bledý, studeno spotený, nepokojný, pulz má rýchly, slabo hmatateľný, dýchanie zrýchlené, ruky a nohy studené. Našou úlohou pri poskytovaní prvej pomoci je šoku predísť. Významným pomocníkom pri prvej pomoci v rozvíjajúcom šoku je protišoková poloha, pri ktorej sa usilujeme vhodnou polohou dosiahnuť normálny krvný obeh.

Nemenej významné sú ďalšie opatrenia:

- a) ochrana pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami (chlad, vlhko, veterno, priveľké teplo, priame slnečné žiarenie),
- b) ochrana pred stratou telesného tepla a vznikom triašky,
- c) opatrenia proti bolesti a nepokoju, ktoré spočívajú najmä v ošetrovaní rán a znehybnení zlomenín, v opatrnom prenášaní.

Zlomeniny: Pri zlomeninách sa postupuje rozvážne a nenásilne. Prvá pomoc je takmer vždy rovnaká. Spočíva v znehybnení kĺbu nad zlomeninou a pod ňou. Znehybňujeme dlahami, fixáciou. Pri podozrení na zranenie alebo zlomeninu chrčtice sa raneným nesmie hýbať.

Poranenie oka: Pri mechanickom poranení prikryjeme obidve oči aseptickým obvázom, psychicky upokojujeme. Pri poranení chemikáliou robíme opakované výdatné vyplachovanie oka aspoň čistou vodou.

Otvorené poranenie hrudníka: Uzavrieme otvor čistým obvázom a prelepíme náplast'ou strechovitým spôsobom. Pri poruche dýchania musíme začať umelé dýchanie, inak je vhodná poloha poležiačky na poranenej strane.

Popáleniny: Najprv je treba zhasiť horiace alebo tlejúce šatstvo vodou, zabalením do prikryvky, nedovolíme horiacej osobe pobeťovať, horiace alebo vriacou tekutinou nasiaknuté šatstvo rýchlo no šetrne vyzlečieme. Najprv vyzliekame zdravú končatinu. Najdôležitejšie pri popáleninách je intenzívne chladenie popáleného miesta studenou vodou cca 20 minút. Potom na popálenú kožu priložíme suchý sterilný obvaz, príp. čistú vyhladenú plachtu. Pri popáleninách nikdy nepoužívať masti, zásypy.

Úraz elektrickým prúdom

Predovšetkým je potrebné zraneného vyprostiť z dosahu el. prúdu - vypnutím ističa, vypínača, vytiahnutím prívodnej šnúry, odsunutím zraneného pomocou izolovaného materiálu a pod.

Po prerušení prúdu zistíme stav, či má zranený hmatateľný tep, pritlačením končekov prstov na krku medzi ohryzkom a svalovým zvieračom hlavy a overíme či dýcha. Prednostne ošetríme iba hrozivé krvácania a to priložením tlakového obväzu. Ak je potrebné poskytnúť umelé dýchanie, uložíme postihnutého na chrbát na rovný podklad uvoľníme šatstvo okolo krku a zakloníme hlavu dozadu. Vyčistíme ústnu dutinu, vyberieme zapadnutý jazyk, protézy a zhlboka sa nadýchame. Vdýchame do úst celý obsah pľúc a sledujeme, či sa nadvihne hrudník. Ak nie, dodatočne uvoľníme dýchacie cesty väčším zákonom hlavy, vybratím napr. zapadnutého jazyka a pod. Potom rytmicky vdychujeme do úst postihnutého tak, ako cítime vlastnú potrebu dýchania. Ak je potrebné súčasnej vykonať aj masáž srdca, ak sme sami, vdýchame do úst obsah svojich pľúc a následne 15 x zatlačíme na hrudnú kosť rýchlosťou cca 80 x za minútu. Následne 2x opakujeme vdych a opäť 15 x tlak. Ak poskytujú prvú pomoc dvaja záchrancovia, je počet tlakov na hrudnú kosť 5, pričom tlačiaci nahlas počítajú. Nasledujú dva vdychy do pľúc a opätovne 5 x tlaky na hrudnú kosť.

Tento cyklus opakujeme počas cca 2 minút, kedy opätovne zistíme stav, t.j. pulz a dýchanie. Ak sa neobnovili, pokračujeme v činnosti do príchodu odbornej pomoci. Je treba si uvedomiť, že po úraze el. prúdom je postihnutý v šoku, ktorý sa prejavuje neprirodzene rýchlym slovným prejavom, zimnicou, je bledý a pod. Preto je po úraze el. prúdom nevyhnutné zabezpečiť protišokové opatrenia (teplo, ticho, tíšenie bolesti). V žiadnom prípade nepodávať tekutiny, ale len ovlažovať pery. V každom prípade zabezpečiť lekárske ošetrovanie.